

**Ontwerp-besluit Gedeputeerde Staten tot wijziging Omgevingsverordening NH2022
(vijfde herziening)**

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van **XX-XX** 2026 met kenmerk **XX**;

Gelet op de artikelen 2.6, 2.18, eerste lid en tweede lid, 2.22 en 4.1, eerste lid van de Omgevingswet.

Besluiten:

ARTIKEL I

De Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 komt te luiden zoals is aangegeven in Bijlage A.

ARTIKEL II

De Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 wordt als volgt gewijzigd:

A

Na de tekst 'Afdeling 4.3 Stiltegebieden' wordt de volgende tekst toegevoegd:

'(vervalt per 1-1-2030)'

B

Artikel 4.111 Oogmerk komt te luiden:

'Artikel 4.111 Oogmerk

Deze afdeling bevat regels met het oog op het beschermen van de kwaliteit van het grondwater, het vervullen van de functies van grondwaterlichamen en het doelmatig gebruik van energie.'

C

Artikel 4.114 Informatieplicht komt te luiden:

‘Artikel 4.114 Informatieplicht

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.113 worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden, zoals opgenomen in Bijlage 10 Gegevens en bescheiden, verstrekt.
2. Gelijktijdig met het indienen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in paragraaf 3.2.6. van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden aan het bevoegd gezag verstrekt de specifieke gegevens en bescheiden zoals opgenomen in Bijlage 10 Gegevens en bescheiden.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op informatie die verstrekt moet worden op grond van artikel 7.27b of artikel 7.35 van de Omgevingsregeling.’

D

Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden komt te luiden:

‘Artikel 4.114a Registratieplicht en jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden

1. Voor alle open bodemenergiesystemen wordt gedurende het kalenderjaar van de volgende gegevens een registratie bijgehouden:
 - a. de gemeten hoeveelheid onttrokken grondwater;
 - b. de gemeten hoeveelheid geïnfiltreerd water, en
 - c. de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.
2. Voor vergunningplichtige open bodemenergiesystemen wordt gedurende het kalenderjaar van de volgende gegevens een registratie bijgehouden:
 - a. gegevens per gebruiksfunctie over het gebruik en de thermische energievraag van het aangesloten gebouw of de aangesloten gebouwen over het kalenderjaar in totaal en per gebruiksfunctie, bestaande uit:
 - i. de gebruiksfuncties van het gebouw of delen van het gebouw;
 - ii. het totale verwarmd vloeroppervlak van het gebouw of de gebouwen en per gebruiksfunctie uitgedrukt in m²;
 - iii. bij een woonfunctie: het aantal woningen in het gebouw;
 - iv. de vraag naar warm tapwater en ruimteverwarming als som van beide, uitgedrukt in MWh/jaar;
 - v. de vraag naar ruimtekoeling, uitgedrukt in MWh/jaar;
 - vi. opgesteld warmtevermogen voor warm tapwater en ruimteverwarming als som van beiden uitgedrukt in MW;
 - vii. opgesteld koudevermogen uitgedrukt in MW;
 - b. gegevens per thermische installatie over het kalenderjaar;
 - i. de hoeveelheid koude uitgedrukt in MWh/jaar, gebouwzijdig geleverd;
 - ii. de hoeveelheid warmte uitgedrukt in MWh/jaar, gebouwzijdig geleverd;
 - iii. het elektriciteitsgebruik uitgedrukt in MWh/jaar voor de productie van warmte door het bodemenergiesysteem inclusief eventuele regeneratie;

- iv. het elektriciteitsgebruik uitgedrukt in MWh/jaar voor de productie van koude door het bodemenergiesysteem inclusief eventuele regeneratie;
 - v. de eigenaar van de thermische energie-installatie.
3. Jaarlijks wordt voor 1 april over het voorgaande kalenderjaar opgave gedaan van de gegevens bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, wordt binnen een maand na het tijdstip van beëindiging opgave gedaan van de gegevens bedoeld in het eerste lid.

E

Paragraaf 6.1.2 Beheerplannen Natura 2000 komt te luiden:

Paragraaf 6.1.2 Natura 2000

Artikel 6.1a Programmatische aanpak stikstofreductie en natuurherstel

1. Gedeputeerde Staten stellen een programma vast als bedoeld in artikel 3.4 en 3.5 van de Omgevingswet, gericht op het verminderen van stikstofemissies en stikstofdepositie en op het herstel en de instandhouding van natuurwaarden.
2. Een programma bevat in ieder geval:
 - a. een afbakening van de betrokken gebieden;
 - b. een samenhangend pakket van maatregelen voor stikstofreductie en natuurherstel;
 - c. een onderbouwing van de bijdrage van deze maatregelen aan de Vogel- en Habitatrichtlijndoelstellingen;
 - d. een indicatief tijdpad, monitoring en evaluatie;
 - e. een beschrijving van de inzet van vrijwillige, stimulerende en regulerende instrumenten.

Artikel 6.1b Natura 2000-beheerplannen

[Gereserveerd]

F

Na Paragraaf 6.1.4 Actieprogramma Geluid wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 6.1.5 Volkshuisvestingsprogramma's

Artikel 6.8a Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over volkshuisvestingsprogramma's als bedoeld in Afdeling 4.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, ten behoeve van een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad.

Artikel 6.8b Aanwijzing Woningbouwregio's

De volgende 4 woningbouwregio's als bedoeld in Artikel 7.8b van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden aangewezen:

- a. Regio Alkmaar: de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest;

- b. Regio Kop van Noord-Holland: de gemeenten Texel, Den Helder, Schagen en Hollands Kroon;
- c. Regio MRA: de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beverwijk, Blaricum, Bloemendaal, Diemen, Edam-Volendam, Gooise Meren, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Hilversum, Huizen, Landsmeer, Laren, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Zandvoort, Velsen en Wijdemerem;
- d. Regio Westfriesland: Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.

G

In Artikel 6.37 Kleine windturbines in landelijk gebied wordt het tekstdeel “Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 (RES 1.0)” vervangen door:

“Regionale energiestrategie Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (RES)”

H

In Artikel 6.38 Vervanging windturbines wordt het tekstdeel “zoals opgenomen in de Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0” vervangen door:

“uit de Regionale Energiestrategieën NHZ en NHN, zoals opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES.”

I

In Artikel 6.38 Vervanging windturbines wordt ‘windturbine’ vervangen door ‘windturbine(s)’.

J

In Artikel 6.40 Toepassingsbereik wordt ‘in het landelijk gebied’ geschrapt.

K

Aan paragraaf 6.2.3 Duurzame energie en energie-infrastructuur wordt een subparagraaf 6.2.3.4 toegevoegd luidende:

Subparagraaf 6.2.3.4 Grootschalige energieopslagsystemen

Artikel 6.40c Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over het bouwen, vervangen en veranderen van grootschalige energieopslagsystemen.

Artikel 6.40d Grootschalige energieopslagsystemen in landelijk gebied

1. Voor zover het werkingsgebied Landelijk gebied van toepassing is op een omgevingsplan is het bouwen, vervangen en veranderen van een grootschalig energieopslagsysteem uitsluitend mogelijk als:

- a. Het energieopslagsysteem onderdeel is van een opstelling voor zonne-energie of gekoppeld aan een windturbine of meerdere windturbines, waarbij geldt dat:
 - i. het vermogen van het energieopslagsysteem maximaal gelijk is aan het piekvermogen van de opstelling voor zonne-energie of windturbine(s); en
 - ii. een termijnstelling geldt van maximaal de termijnstelling van de opstelling voor zonne-energie of windturbine(s), waarbij geldt dat deze termijnen gelijktijdig eindigen; of
 - b. Het energieopslagsysteem aan één zijde volledig aansluitend is op een bedrijventerrein ; of
 - c. Het energieopslagsysteem bij een 380kV-elektriciteitsstation wordt geplaatst, waarbij de dichtstbijzijnde zijde van het energieopslagsysteem zich op minimaal 50 en maximaal 200 meter van het 380kV-station bevindt.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt dat een grootschalig energieopslagsysteem zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast.
3. Gedeputeerde Staten hebben op grond van artikel 6.5b van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 nadere regels gesteld in Afdeling 6c van bijlage 11 over de zorgvuldige ruimtelijke inpassing als bedoeld in het tweede lid.

L

Artikel 6.60 Toepassingsbereik komt te luiden:

‘Artikel 6.60 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde die op grond van artikel 7.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in samenhang met artikel 2.42 van de Omgevingsregeling zijn aangewezen:

1. Droogmakerij de Beemster;
2. Hollandse Waterlinies.’

M

Artikel 6.62 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde komt te luiden:

‘Artikel 6.62 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

1. Voor zover een omgevingsplan betrekking heeft op het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde bevat het regels gericht op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.
2. Het omgevingsplan voorziet uitsluitend in nieuwe activiteiten die de kernkwaliteiten als bedoeld in Artikel 6.61 niet aantasten.
3. Ter plaatse van Droogmakerij de Beemster voorziet een omgevingsplan niet in een windturbine, met uitzondering van een windturbine waarvan de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld.
4. Van het tweede lid kan alleen een ontheffing als bedoeld in Artikel 6.11 worden verleend als het gaat om activiteiten die in overeenstemming zijn met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van het werelderfgoed.’

N

Artikel 6.67 Instructieregel activiteiten in stiltegebied komt te luiden:

‘Artikel 6.67 Instructieregel activiteiten in stiltegebied

1. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het werkingsgebied Stiltegebieden wordt rekening gehouden met een maximaal toelaatbare waarde voor het 24-uursgemiddelde geluidsniveau afkomstig van activiteiten in het stiltegebied van $L_{Aeq,24h} = 35$

dB(A) op 50 m afstand vanaf de activiteit.

Per 1-1-2030 wordt het eerste lid vervangen door:

1. Een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied stiltegebieden bevat regels ter voorkoming of beperking van geluid in stiltegebieden.

2. De afstand wordt gemeten vanaf:

- a. de geluidsbron; of
- b. de begrenzing van de activiteit, als het een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betreft.

Per 1-1-2030 wordt het tweede lid vervangen door:

2. Een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied stiltegebieden bevat geen regels over het geluid van militaire schietbanen of een militair springterrein dan wel verstoringen door overvliegend luchtverkeer.

3. Voor de toepassing van het tweede lid, onder a, worden geluidsbronnen van activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die elkaar functioneel ondersteunen of die ieder een hoofdactiviteit ondersteunen als één geluidsbron aangemerkt.

Per 1-1-2030 wordt het derde lid vervangen door:

3. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de inhoud van de regels als bedoeld in het eerste lid.

4. Het eerste lid geldt niet voor activiteiten die zijn uitgezonderd van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen in Afdeling 4.3.

Per 1-1-2030 vervalt het vierde lid.

5. Het bevoegd gezag kan van de richtwaarde, bedoeld in het eerste lid, afwijken indien:

- a. sprake is van een groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn; en
- c. is aangetoond dat de afwijking van de richtwaarde zo minimaal mogelijk is.

Per 1-1-2030 vervalt het vijfde lid.'

O

Artikel 6.87 Projectbesluiten provincie komt te luiden:

Artikel 6.87 Projectbesluiten

1. Afdeling 6.2 is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten.
2. Als de uitvoering van een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten door regels als bedoeld in het eerste lid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met die regels, kan van die regels bij het projectbesluit om dringende redenen worden afgeweken.
3. In aanvulling op het tweede lid geldt dat van Artikel 6.62, tweede lid, alleen kan worden afgeweken als:

- a. het gaat om activiteiten die in overeenstemming zijn met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed;
- b. in het projectbesluit rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten als bedoeld in Artikel 6.61.

P

In Artikel 9.6, eerste lid, wordt de verwijzing naar 'Artikel 9.9' gewijzigd naar: 'Artikel 9.5'.

Artikel III

De Bijlagen bij de Omgevingsverordening NH2022 worden als volgt gewijzigd:

B.A

In Bijlage 1 Begripsbepalingen wordt het begrip *grootschalig energieopslagsysteem* ingevoegd en komt te luiden:

grootschalig energieopslagsysteem:

Installatie die of samenstel van installaties dat alle technische voorzieningen bevat die nodig zijn voor het opslaan, omzetten, beheren en terugleveren van elektriciteit waaronder opslageenheden, omvormers, besturingssystemen, veiligheidsvoorzieningen en ondersteunende infrastructuur en waarmee elektrische energie wordt opgeslagen en op een later moment wordt teruggeleverd aan het elektriciteitsnet, met een vermogen van minimaal 1 megawatt

B.B

De begripsbepaling RES 1.0 wordt als volgt gewijzigd:

RES: Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid

Artikel IV

De Toelichting op de Omgevingsverordening NH2022 wordt als volgt gewijzigd:

T.A

In de tekst in de Algemene Toelichting onder 'Verschil met Omgevingsverordening NH2020' worden de zinnen: 'Daarnaast zijn een aantal specifieke onderwerpen toegevoegd, te weten op het terrein van natuur en milieu en de Regionale Energie strategieën 1.0 (RES'en 1.0). De RES'en 1.0 zijn leidend voor wind op land.' als volgt gewijzigd:

'Daarnaast zijn een aantal specifieke onderwerpen toegevoegd, te weten op het terrein van natuur en milieu en de Regionale Energie strategie (RES). De RES is leidend voor wind op land.'

T.B

De tekst in de Algemene Toelichting, onder 'Groot openbaar belang', komt te luiden:

Groot openbaar belang

Als sprake is van een groot openbaar belang kan het gerechtvaardigd zijn om af te wijken van regels uit deze verordening. Deze uitzondering op de regels kan worden gemaakt voor:

- a. Een omgevingsvergunning voor activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden;
- b. Nieuwe activiteiten/ruimtelijke ontwikkelingen in NNN en BL;
- c. Een omgevingsvergunning voor een uitweg op een provinciale weg;
- d. Afwijken van richtwaarden in een stiltegebied (*vervalt per 1-1-2030*).

T.C

De tekst in de Algemene Toelichting, onder 'Regels Gedeputeerde Staten', komt te luiden:

'Daar waar Gedeputeerde Staten in het [delegatiebesluit NH2022](#) worden gemandateerd om nadere (inhoudelijke) regels te stellen, zijn deze regels opgenomen in [Bijlage 11](#) van deze verordening. Deze regels vervangen de inhoudelijke regels zoals nu opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020. De nadere regels met betrekking tot de indieningsvereisten behorende bij meldingen, ontheffingen en vergunningaanvragen of tot de gegevens en bescheiden behorende tot de informatieverplichtingen staan in [Bijlage 10](#).'

T.D

In de Toelichting wordt na de toelichting op Artikel 4.37, boven Artikel 4.40 de volgende tekst ingevoegd:

'Bovenstaande toelichting (op Afdeling 4.3 en alle artikelsgewijze toelichtingen) vervallen per 1-1-2030. Onderstaande toelichting treedt dan in werking.

Afdeling 4.3 Stiltegebieden

Sinds januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze vervangt onder meer de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. De provincie dient stiltegebieden aan te wijzen in de omgevingsverordening (artikel 2.18 Omgevingswet en artikel 7.11 Besluit kwaliteit leefomgeving). De provincie legt de locatie van stiltegebieden vast in de omgevingsverordening.

Een van de uitgangspunten van de Omgevingswet en de Omgevingsverordening is dat we de dingen bezien vanuit **onderlinge samenhang**. Onze sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie is gericht op '**lokaal waar kan, regionaal waar moet**'. Dit sluit aan bij één van de uitgangspunten van de Omgevingswet om de **bevoegdheid zo dicht mogelijk bij de burger** te leggen. Om die reden heeft de provincie gekozen voor een instructieregel ten aanzien van het reguleren van stiltegebieden. Dit betekent dat de gemeente de in de omgevingsverordening aangewezen stiltegebieden vastlegt in het omgevingsplan en voor deze locaties een beschermende (neven)functie in het omgevingsplan opneemt.

Er is voor gekozen om de stiltegebieden zoveel mogelijk samen te laten vallen met de NNN en N2000 gebieden. Stilte kan, hoewel het niet bedoeld is als natuur- of ruimtelijke waarde, wel een toegevoegde waarde hebben in de werkingsgebieden voor Natura2000 en NNN. Met name omdat deze werkingsgebieden toch vaak gebruikt worden door mensen om de rust op te zoeken. Daar is het al relatief stil, hetgeen ook een wkw van weidevogelgebieden is. Daarnaast hebben de huidige werkingsgebieden voor stilte vaak overlap met N2000 en NNN. Door het regime voor stiltegebieden in samenhang met NNN, N2000 te borgen, worden de beschermingsregimes overzichtelijker.

Het stiltegebiedenregime wordt opgebouwd conform het NNN-regime. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de Omgevingswet, Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening NH2022. Dat betekent dat er geen direct werkende regels meer in de Omgevingsverordening opgenomen

zullen worden, maar alleen instructieregels voor gemeenten en een handreiking die betrokken moet worden bij het opstellen van de regels in het gemeentelijk Omgevingsplan. Hiermee komt er meer beleidsvrijheid en ruimte bij de gemeenten te liggen waarbij de gemeente optimaal gebruik kan maken van haar lokale kennis over haar gebieden.

Verder komt de lijst met stiltegebieden te vervallen. De stiltegebieden zijn opgenomen in het DSO (digitaal stelsel Omgevingswet) en in de digitale viewer van de Omgevingsverordening. Hiermee is altijd de meest actuele versie te zien.

Voor het opstellen van de regels voor de stiltegebieden zijn 3 online bijeenkomsten/inputsessies gehouden waarbij de gemeenten zijn uitgenodigd. Tijdens de sessies is zowel de instructieregel als de inhoudelijke regels behandeld en hebben de gemeenten hun input kunnen geven. Op basis van deze input zijn zowel de inwerkingtreding van de instructieregel als de inhoudelijke regels aangepast tot hetgeen wat nu opgenomen is in de Omgevingsverordening. Twee jaar na inwerkingtreding van de instructieregel vindt een evaluatie plaats.' Dat zal in 2032 zijn omdat de instructieregel per 2030 in werking treedt.

T.E

De Toelichting op Afdeling 4.11 Open bodemenergiesystemen komt te luiden:

'Afdeling 4.11 Open bodemenergiesystemen

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Dat betreft onder meer water en ontwikkelingen in de ondergrond. Randvoorwaarde is dat overal wordt voldaan aan de wettelijke basiskwaliteit voor een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, plant en dier. Daarnaast wordt deels uitwerking gegeven aan ontwikkelprincipe 4: bij nieuwe ontwikkelingen worden de effecten op de ondergrond meegewogen. Dit ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater, mede voor de drinkwaterwinning.

In deze afdeling zijn tevens bepalingen opgenomen die het doelmatig gebruik van energie door bodemenergiesystemen bevorderen. Bodemenergiesystemen zijn bedoeld om het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen, maar functioneren in de praktijk niet altijd optimaal of worden minder benut dan mogelijk is. Het energiegebruik van het systeem hangt samen met het energiegebruik van het gebouw en met andere warmte- en koudebronnen, zoals stadswarmte, compressiekoeling of gasinstallaties.

Om te kunnen beoordelen of een bodemenergiesysteem daadwerkelijk bijdraagt aan doelmatig energiegebruik is aanvullende informatie nodig, naast de bestaande rapportages op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze bepalingen vormen daarom een aanvulling op de regels voor open bodemenergiesystemen in dat besluit. De te rapporteren informatie stelt het bevoegd gezag in staat om indicatief te beoordelen of sprake is van doelmatig energiegebruik. Indien dat niet het geval is, kan een onderzoek naar optimalisatiemaatregelen worden voorgeschreven, inclusief inzicht in maatregelen om het functioneren van het systeem te verbeteren.'

T.F

De Toelichting op Artikel 4.114 Informatieplicht komt te luiden:

‘Artikel 4.114 Informatieplicht

Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich meebrengen. Hoewel het streven van de provincie erop is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze informatieverplichting moeten worden verstrekt, zijn opgenomen in Bijlage 10 Gegevens en bescheiden bij de verordening.

Eerste lid

De informatieplicht opgenomen in het eerste lid, ziet op vergunningvrije open bodemenergiesystemen.

De gegevens betreffen een aanvulling op de gegevens die op grond van artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten worden verstrekt.

De te verstrekken gegevens en bescheiden sluiten aan bij de gegevens en bescheiden die op grond van artikel 7.35 van de Omgevingsregeling vereist zijn voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit het aanleggen en gebruiken van een open bodemenergiesystemen.

Tweede lid

De informatieplicht opgenomen in het tweede lid, ziet op vergunningplichtige open bodemenergiesystemen en is bedoeld om te kunnen beoordelen of:

- a. het open bodemenergiesysteem preferent wordt ingezet ten opzichte van de overige klimaatinstallaties en
- b. het thermische energiegebruik van het aangesloten gebouw of de gebouwen overeenkomstig de planning is.

De verplichting geldt op het moment dat een aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend. Voor de open bodemenergiesystemen buiten interferentiegebieden met een pompcapaciteit die niet meer bedraagt dan tien kubieke meter per uur geldt op grond van artikel 4.113 geen vergunningplicht. Daarop ziet de informatieplicht in het eerste lid.

Derde lid

Bij de aanvraag om omgevingsvergunning moet op grond van de genoemde artikelen van de Omgevingsregeling gegevens worden verstrekt over de werking van het bodemenergiesysteem. Die informatie heeft het bevoegd gezag al, en hoeft op grond van dit artikel niet nogmaals te worden verstrekt.'

T.G

De Toelichting op Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden komt te luiden:

Artikel 4.114a Registratieplicht en jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden

Dit artikel betreft een aanvulling op de verplichting uit artikel 4.1150 en 4.1150a van het Bal om jaarlijks de gegevens en bescheiden bedoeld in artikel 4.1150 Besluit activiteiten leefomgeving te verstrekken.

Eerste lid

In artikel 4.1150 van het Bal ontbreekt informatie over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water. Voor een goede beoordeling van de gevolgen voor het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen is deze informatie wel vereist.

De artikelen in deze afdeling sluiten aan bij de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor open bodemenergiesystemen golden op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling.

Tweede lid

Het tweede lid ziet op vergunningplichtige open bodemenergiesystemen en regelt welke informatie nodig is om te beoordelen of er sprake is van doelmatig gebruik van energie.

Open bodemenergiesystemen worden veelal ondersteund door andere installaties zoals aardgasgestookte stookinstallaties, elektrische boilers, stadsverwarming of stadskoude. In de praktijk kan het voorkomen dat er per m² verwarmd of gekoeld vloeroppervlak ondanks de inzet van het open bodemenergiesysteem juist relatief veel fossiele thermische energie wordt gebruikt. Een oorzaak kan hiervan zijn dat de installaties niet goed zijn ingeregeld ten opzichte van elkaar. Hierdoor kan zich bijvoorbeeld de situatie voordoen dat de aardgasgestookte stookinstallaties vooral aan staan in plaats van het bodemenergiesysteem.

De informatie die op basis van het tweede lid moet worden bijgehouden en overgelegd geeft aanvullend inzicht of het systeem optimaal wordt ingezet en een goede indicatie waar het systeem kan worden verbeterd.

Als uit de gegevens blijkt dat het systeem geen doelmatig gebruik maakt van energie, kan het bevoegd gezag een onderzoek naar te nemen maatregelen voorschrijven (artikel 8.32 Besluit kwaliteit leefomgeving), en zo nodig ook de uitvoering van redelijke maatregelen ter verbetering van het systeem voorschrijven.

Deze gegevens in dit artikel vormen een aanvulling op de overige informatie die verzameld wordt in de vergunningaanvraag en de jaarrapportages op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving zoals benutting, energiebalans, waterbalans, SPF-warmte en SPF-koude en delta T. Met de toevoeging van de extra parameters ontstaat er beter inzicht of er sprake is van doelmatig gebruik van energie.

De registratie- en rapportageplicht geldt zowel voor nieuwe, als voor bestaande open vergunningplichtige bodemenergiesystemen. Het gaat om informatie die ook voor bestaande systemen beschikbaar is zonder technische aanpassingen van het systeem. Daarom is geen overgangstermijn voor bestaande systemen opgenomen.

Derde lid

Dit artikel verplicht om de geregistreerde gegevens jaarlijks toe te zenden aan het bevoegd gezag. Hierbij is aangesloten bij de verplichting uit het Besluit activiteiten leefomgeving om gegevens toe te zenden. Op grond van het Bal moeten de gegevens jaarlijks voor 1 april worden

toegezonden.

T.H

Paragraaf 6.1.2 Beheerplannen Natura 2000 komt te luiden:

Paragraaf 6.1.2 Natura 2000

Artikel 2.23 van de Omgevingswet bevat de grondslag om instructieregels vast te stellen over programma's.

Artikel 6.1a Programmatische aanpak stikstofreductie en natuurherstel

Dit artikel geeft Gedeputeerde Staten de plicht om een programma vast te stellen. Het programma is bedoeld om stikstofuitstoot en -neerslag te verminderen en om de natuur te herstellen en te beschermen. Het programma zal vast worden gesteld in lijn met nationale en Europese verplichtingen. Om dit doel te bereiken zal het programma onder andere bestaan uit een pakket van maatregelen voor de relevante sectoren:

- Agrarische sector
- Industriële sector
- Mobiliteit
- Natuur.

Eerste lid

De bevoegdheid van Gedeputeerde Staten om een programma vast te stellen, vloeit voort uit artikel 3.4 van de Omgevingswet. Om een programma met de programmatische aanpak vast te stellen, dient deze aangewezen te worden in de Omgevingsverordening. Hierin voorziet dit artikel. Het vaststellen van de omgevingsverordening is een bevoegdheid van Provinciale Staten. De bevoegdheid van Provinciale Staten blijkt uit artikel 2.6 van de Omgevingswet.

Gedeputeerde Staten stellen een programma vast op grond van artikel 3.15 in samenhang met artikel 3.4 en 3.5 van de Omgevingswet. Het programma richt zich op:

- het verminderen van stikstofemissies (uitstoot bij de bron);
- het verminderen van stikstofdepositie (neerslag op natuur);
- het herstel en behoud van natuurwaarden.

Het programma is daarmee een beleidsinstrument om actief te sturen op stikstof en natuurherstel. Door aan te tonen dat er voldoende wordt gedaan om de natuurwaarden te herstellen en te behouden, kan uiteindelijk weer tot vergunningverlening voor Natura2000activiteiten worden overgegaan. Op deze wijze kan worden aangetoond dat wordt voldaan aan additionaliteit.

Het programma moet bijdragen aan het halen en borgen van verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De focus ligt vooral op Natura 2000-gebieden, omdat daar de Europese natuurdoelen juridisch bindend zijn. Het gaat om de volgende verplichtingen.

- om verdere achteruitgang van natuur te voorkomen;
- om vastgestelde instandhoudingsdoelen voor Natura 2000 te halen; of
- om provinciale doelen voor stikstofreductie en natuurherstel uit te voeren.

Het gaat dus om situaties waarin ingrijpen noodzakelijk is om natuurdoelen veilig te stellen.

Tweede lid (Inhoud van het programma)

Dit lid beschrijft de minimale onderdelen die in het programma moeten staan. Deze eisen komen uit artikel 3.16 en 3.17 van de Omgevingswet.

Artikel 6.1b Natura 2000-beheerplannen

[Gereserveerd]

T.I

In de Toelichting wordt na de toelichting op Paragraaf 6.1.4 Actieprogramma geluid de volgende tekst ingevoegd:

'Paragraaf 6.1.5 Volkshuisvestingsprogramma

De indeling in woningbouwregio's houdt verband met de realisatie van een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad en de daarover in het Besluit kwaliteit leefomgeving gestelde instructieregels over het gemeentelijk en provinciaal volkshuisvestingsprogramma (artikelen 4.34 en 4.35). Om die reden is in artikel 7.8 b van dit besluit opgenomen dat de provincie in de omgevingsverordening bepaalt welke gemeenten samen de woningbouwregio's vormen waarmee in regionaal verband gemeenten afspraken maken over de woningbouwopgave. Hierbij gaat het onder andere om een evenwichtige verdeling van de woningbouwopgave op het gebied van betaalbaarheid en aandachtsgroepen. De gemeenten Almere en Lelystad maken ook deel uit van de woningbouwregio MRA. De provincie Flevoland regelt dat in haar Omgevingsverordening.

T.J

In de Toelichting op Paragraaf 6.2.3 Duurzame energie en energie-infrastructuur, onder 'Nieuw windbeleid' komt de laatste zin van de eerste alinea en de tweede alinea als volgt te luiden:

'De zoekgebieden die daarvoor op basis van al deze gesprekken en onderzoeken in aanmerking komen zijn vastgelegd in de Regionale Energiestrategie voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid.

De provincie neemt de hieruit voortvloeiende afspraken, net als de gemeenten en waterschappen, op in haar regelgeving. Voor de provincie betekent dit dat de Omgevingsverordening NH2022 ruimte maakt voor de afspraken uit de RES'en; de RES'en worden leidend voor wind op land. Het windturbineverbod en de bovenwettelijke regels voor windenergie komen daarmee te vervallen voor de in de RES voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid opgenomen zoekgebieden wind en wind+zon. Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken voor zoekgebieden wind en wind+zon die in de RES'en zijn opgenomen. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie. Buiten de RES zoekgebieden wind en wind+zon zijn alleen kleine windturbines (tot 15 meter) op agrarische bouwpercelen toegestaan en mogen bestaande windparken worden vervangen/vernieuwd.'

T.K

In de toelichting op Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden wordt de eerste zin als volgt gewijzigd:

Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën Noord-Holland Noord en Noord-Holland zuid. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0.

T.L

De toelichting onder Artikel 6.39 Toepassingsbereik wordt gewijzigd en komt te luiden:

‘Dit artikel bepaalt wanneer de regels uit deze paragraaf van toepassing zijn.’

T.M

In de Toelichting op Artikel 6.40a Locatieafweging en ruimtelijke inpassing elektriciteitsstations wordt de verwijzing naar Artikel 6.40b gewijzigd in: ‘Artikel 6.40a’.

T.N

In de Toelichting op Artikel 6.40a wordt de zin:

‘Zie Artikel 6.6 Ruimtelijke kwaliteit windturbines van Bijlage 11 Regels Gedeputeerde Staten van deze verordening.’

geschrapt.

T.O

In de Toelichting op Artikel 6.40b wordt de zin:

‘Zie Artikel 6.7 Toepassingsbereik van Bijlage 11 Regels Gedeputeerde Staten van deze verordening.’

geschrapt.

T.P

Na de toelichting op artikel 6.40b wordt de volgende toelichting ingevoegd:

‘Subparagraaf 6.2.3.4 Grootschalige energieopslagsystemen

De energietransitie leidt tot een toenemende inzet van variabele duurzame energiebronnen, zoals zon en wind. Om pieken en dalen in opwek en gebruik op te vangen en netcongestie te verminderen is energieopslag noodzakelijk voor een goed functioneren van het elektriciteitssysteem. Grootschalige energieopslagsystemen, waaronder batterijen, leveren hieraan een bijdrage door tijdelijk elektriciteit op te slaan en op een later moment weer beschikbaar te stellen.

Tegelijkertijd hebben grootschalige energieopslagsystemen een duidelijke ruimtelijke en landschappelijke impact. De provincie kiest er daarom voor om richting te geven aan waar dergelijke systemen ruimtelijk kunnen worden toegestaan. Zolang er geen duidelijkheid is over de precieze behoefte aan grootschalige energieopslag en de optimale spreiding daarvan, worden deze systemen slechts onder voorwaarden toegelaten in het landelijk gebied. Het provinciale Beleidskader grootschalige batterijen in landelijk gebied omschrijft de kaders waarbinnen de Provincie Noord-Holland batterijen wil toelaten in het landelijk gebied.

Het provinciale beleid maakt daarbij onderscheid tussen:

- energieopslag in combinatie met duurzame opwek (co locatie), en
- systeembatterijen die zelfstandig functioneren en rechtstreeks op het (hoogspannings-)net zijn aangesloten.

Opslag in combinatie met duurzame opwek wordt beschouwd als de ruimtelijk meest efficiënte vorm van energieopslag en wordt daarom onder voorwaarden mogelijk gemaakt. Voor zelfstandige systeembatterijen geldt dat deze in het landelijk gebied in beginsel worden geweerd, met enkele specifieke uitzonderingen waar de landschappelijke impact relatief beperkt is.

Artikel 6.40c Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de subparagraaf betrekking heeft op het bouwen, vervangen en veranderen van grootschalige energieopslagsystemen. Zoals gedefinieerd in Bijlage 1 van deze verordening zijn dit energieopslagsystemen met een vermogen van meer dan 1 megawatt. Kleinere energieopslagsystemen zijn uitgesloten van de regels in deze subparagraaf.

Artikel 6.40d Grootschalige energieopslagsystemen in landelijk gebied

Dit artikel bevat de voorwaarden waaronder gemeenten in hun omgevingsplan grootschalige energieopslagsystemen in het werkingsgebied Landelijk gebied mogelijk kunnen maken.

Lid 1 sub a ziet op energieopslagsystemen die onderdeel zijn van of gekoppeld zijn aan een opstelling voor zonne-energie of aan een of meerdere windturbines. Dit betreft zogenoemde co locatieopslag. In het beleidskader is vastgelegd dat deze vorm van opslag de voorkeur heeft, omdat de opslag ruimtelijk direct samenhangt met de opwek van duurzame energie. Om te borgen dat de opslag in verhouding staat tot de opwekinstallatie en dus niet meer ruimte inneemt dan nodig, is bepaald dat:

- het vermogen van het energieopslagsysteem maximaal gelijk is aan het piekvermogen van de bijbehorende zonne- of windopstelling; en
- de termijnstelling van het energieopslagsysteem maximaal gelijk is aan de termijnstelling van die opstelling.

Hiermee wordt voorkomen dat energieopslag los van de opwek een zelfstandige ruimtelijke claim in het landelijk gebied krijgt.

Lid 1 sub b maakt grootschalige energieopslagsystemen mogelijk aansluitend aan een bedrijventerrein. In het Beleidskader grootschalige batterijen in landelijk gebied is opgenomen

dat systeembatterijen bij voorkeur worden gesitueerd op locaties waar de landschappelijke impact beperkt is, zoals in of direct grenzend aan bebouwd gebied. Door aansluiting te zoeken bij bedrijventerreinen wordt het systeem onderdeel van een reeds verstedelijkte of technisch ingerichte omgeving.

Lid 1 sub c ziet op plaatsing van grootschalige energieopslagsystemen bij een 380kV-station. Dergelijke locaties maken reeds deel uit van het hoogspanningsnet en hebben een uitgesproken technisch karakter. Het beleidskader geeft aan dat nabijheid van hoogspanningsstations een logische locatie kan zijn voor systeembatterijen, mede vanwege de aansluiting op het elektriciteitsnet en de beperkte extra landschappelijke impact. De afstandsbandbreedte van minimaal 50 en maximaal 200 meter borgt dat het systeem ruimtelijk gekoppeld is aan het station, terwijl tegelijkertijd voldoende afstand wordt gehouden voor de operationele werkzaamheden en veiligheidsoverwegingen van de netbeheerder.

Lid 2 ziet op een adequate landschappelijke inpassing. De ruimtelijke kwaliteitseisen zoals opgenomen in Paragraaf 6.2.6 van deze verordening zijn in dit verband van overeenkomstige toepassing (geldt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in landelijk gebied). Daaruit volgt dat rekening gehouden dient te worden met de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018).'

T.Q

De link naar het amendement in de toelichting op art. 6.59a (Activiteiten in Beschermd landschap), lid, 3, sub a, voorwaarde 3 werkt niet en wordt vervangen door de volgende link (URL):

[107978528_11325929_A35-2024_AANGENOMEN_D66-PvdD-PvdA-GL-Volt-SP-50PLUS_30%_sociale_huur_bij_nieuwbouw_in_BL.pdf](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/landbouw-en-landgebruik/documenten/2024/04/10/107978528_11325929_A35-2024_AANGENOMEN_D66-PvdD-PvdA-GL-Volt-SP-50PLUS_30%_sociale_huur_bij_nieuwbouw_in_BL.pdf)

T.R

De toelichting op Artikel 6.62 Erfgoederen van uitzonderlijke waarde komt als volgt te luiden:

‘Artikel 6.62 Erfgoederen van uitzonderlijke waarde

Gemeenten dienen in hun omgevingsplan regels op te nemen die ervoor zorgen dat de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen in stand blijven of versterkt worden. In bijlage 8 zijn deze kernkwaliteiten opgenomen en nader uitgewerkt. In dit artikel is vastgelegd hoe om te gaan met ontwikkelingen in UNESCO-werelderfgoederen.

Een omgevingsplan mag alleen ontwikkelingen opnemen die de kernkwaliteiten niet aantasten (lid 2). Beoordeeld moet dus worden wat de gevolgen zijn van een mogelijk te maken activiteit voor de in bijlage 8 nader uitgewerkte kernkwaliteiten beschermde kernkwaliteiten van het werelderfgoed.

In het derde lid is geregeld dat windturbines in De Beemster niet zijn toegestaan. Op dit verbod geldt een uitzondering voor windturbines met een ashoogte van maximaal 15 meter vanaf het maaiveld. Deze kleine windturbines zijn toegestaan als hierdoor de kernkwaliteiten niet worden aangetast (lid 2).

De gemeente Purmerend heeft voor de mogelijkheden van kleine windturbines in De Beemster in 2026 een Beleids- en toetsingskader voor duurzame energie vastgesteld. Hierin is beoordeeld waar en onder welke voorwaarden ruimte geboden kan worden aan kleine windturbines (maximaal 15 m ashoogte) en batterijen zonder de kernkwaliteiten van dit werelderfgoed aan te tasten.

Voor de mogelijkheden van zon in De Beemster is er een bestaande Beleidsnota Zonnepanelen in Beemster uit 2019.

Voor de Hollandse Waterlinies is door de vier provincies waarin de Hollandse Waterlinies zijn gelegen het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies gemaakt. Hierin is gekeken waar en onder welke voorwaarden ruimte geboden kan worden aan wind en zon zonder de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen aan te tasten. Dit Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies is onderdeel van bijlage 8 van deze Omgevingsverordening.

Voor het mogelijk maken van wind en zon in De Beemster en de Hollandse Waterlinies gelden bovendien de algemene regels die hiervoor zijn opgenomen in Subparagraaf 6.2.3.1 (Windenergie) en Subparagraaf 6.2.3.2 (Zonne-energie).

In het vierde lid is bepaald in welke gevallen GS een ontheffing kunnen verlenen van het verbod op aantasting van de kernkwaliteiten (lid 2). Gelet op Artikel 7.4, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving hebben Gedeputeerde Staten hiervoor slechts een beperkte bevoegdheid. Ontheffing verlenen kan alleen als de activiteit weliswaar de nader uitgewerkte kernkwaliteiten aantast, maar in het desbetreffende geval toch in overeenstemming is met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed. Of van deze mogelijkheid gebruik kan worden gemaakt en onder welke voorwaarden zal door GS per concreet geval worden beoordeeld. Daarbij kan worden teruggegrepen op de Statement of Outstanding Universal Value of de toelichtingen op de kernkwaliteiten in bijlage XVII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarnaast gelden ook de regels die in het algemeen gelden voor het verlenen van een ontheffing op grond van Artikel 6.11 in samenhang met Artikel 2.32 Omgevingswet. Er moet dus tevens sprake zijn van een situatie waarin de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd.

T.S

Na de toelichting op Artikel 6.66 Toepassingsbereik, boven Artikel 6.67, wordt de volgende tekst opgenomen:

‘Bovenstaande toelichting vervalt per 1-1-2030, onderstaande toelichting treedt dan in werking:

Dit artikel bepaalt dat de regels die gelden voor stiltegebieden alleen van toepassing zijn op activiteiten waardoor de ervaring van de gebiedseigen geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord. Hieronder vallen niet alleen de natuurlijke geluiden, maar ook geluiden van bijvoorbeeld trekkers of agrarische activiteiten. Het woord ‘stilte’ betekent hierbij niet dat er geen geluid in het gebied waarneembaar is, maar staat voor de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden .’

T.T

Na de Toelichting op Artikel 6.67 Instructieregel activiteiten in stiltegebied, boven Artikel Paragraaf 6.2.6 Ruimtelijke inpassing in landelijk gebied, wordt de volgende tekst opgenomen:

‘Bovenstaande toelichting vervalt per 1-1-2030, onderstaande toelichting treedt dan in werking:

Dit artikel regelt dat een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied stiltegebieden regels dient te bevatten ter voorkoming of beperking van geluid in stiltegebieden. Het bevoegde gezag mag zelf bepalen op welke manier deze bescherming van stiltegebieden plaatsvindt. Hiermee komt er meer beleidsvrijheid en ruimte bij gemeenten te liggen waarbij de gemeente optimaal gebruik kan maken van haar lokale kennis over haar gebieden.

In de GS-regels (bijlage 11) wordt bepaald dat de handreiking stiltegebieden betrokken moet worden bij het opstellen van de regels in het gemeentelijk Omgevingsplan. In de handreiking zijn voorbeeldregels opgenomen ten aanzien van een verbod op het afsteken van vuurwerk en ten aanzien van watersportactiviteiten. Verder regelt dit artikel als uitvoering van het bepaalde in artikel 7.11 van het Bkl dat een omgevingsverordening geen regels mag bevatten over het voorkomen of beperken van geluidbelasting door het gebruik van ontplofbare stoffen en voorwerpen op een militaire schietbaan of een militair springterrein.’

T.U

Paragraaf 6.2.7 Cultureel erfgoed wordt vervangen door de volgende tekst:

‘Paragraaf 6.2.7 Cultureel erfgoed*Omgevingsvisie NH2050*

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren, onder voorwaarde van behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit én het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van de diverse landschappen en de cultuurhistorie. In het bijzonder is Ontwikkelpincipe 1 van toepassing: ontwikkelingen en beheer zijn passend bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap. Cultuurhistorie en gebouwd (wereld)erfgoed reflecteren de ontstaansgeschiedenis en dragen bij aan de karakteristieken in het landschap.

Algemene toelichting

In de jaren tachtig van de vorige eeuw kon het Rijk uit wettelijk oogpunt niet voorzien in bescherming van cultureel erfgoed uit de periode 1850-1940, een periode waarin Noord-Holland een grote ruimtelijke ontwikkeling doormaakte. Daarnaast beschikten de kleinere gemeenten in Noord-Holland op dat moment niet over gemeentelijke monumentenverordeningen. De provincie Noord-Holland heeft toen als eerste provincie in Nederland besloten het belangrijkste erfgoed uit deze periode zelf te gaan beschermen. Dit om te voorkomen, dat belangrijke elementen van het erfgoed uit de periode 1850 - heden in de provincie Noord-Holland verloren zouden gaan. In twee decennia ontstond aldus een provinciaal erfgoedregister, waarvan de top bestond uit "potentiële" rijksmonumenten en de bodem uit

"potentiële" gemeentelijke monumenten. Toen het Rijk op basis van de Monumentenwet 1988 over kon gaan tot het aanwijzen van monumenten na 1850 droeg de provincie in de late jaren negentig van de vorige eeuw provinciale topmonumenten over naar de Rijkslijst. Vervolgens heeft er een herbezinning plaatsgevonden binnen het erfgoedbeleid van de provincie Noord-Holland en is de focus van de provincie gelegd op het erfgoed, dat van bovenlokaal belang is. Men kan hierbij bijvoorbeeld denken aan de stolpboerderijen, een soort boerderijen dat eigenlijk alleen maar in Noord-Holland voorkomt en een gemeente-overstijgend belang betreft. Een ander voorbeeld is de militaire verdedigingslinie Stelling van Amsterdam, waarvan onderdelen in meerdere gemeenten te vinden zijn en dat als onderdeel van het UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies samen met de daarin aanwezige rijks- en provinciale monumenten ook als zodanig beschermd is. Nu inmiddels ook de meeste gemeenten in Noord-Holland een eigen erfgoedverordening hebben en veel gemeenten op basis hiervan gemeentelijke monumentenlijsten samenstellen dan wel bepaalde objecten als karakteristiek of beeldbepalend aanwijzen waardoor hier ook een beschermingsregime op wordt gelegd, zijn de "potentiële" gemeentelijke monumenten in de periode 2011-2019 uit het provinciale erfgoedregister uitgeschreven. Het provinciale erfgoedregister is momenteel dan ook samengesteld uit monumenten die van bovenlokaal belang zijn, passend binnen de zogenoemde structuren van provinciaal belang zoals deze nu opgenomen zijn in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Behalve monumenten kunnen Gedeputeerde Staten ook beschermde structuren aanwijzen. Op dit moment is één beschermde structuur aangewezen: Barsingerhorn.'

Artikel 6.71 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de regels in deze paragraaf betrekking hebben op beschermenswaardig cultureel erfgoed.

Artikel 6.72 Provinciaal monument

Gedeputeerde Staten kunnen provinciale monumenten aanwijzen en schrappen, en stellen regels voor het verrichten van activiteiten aan een provinciaal monument. De gemeenten, of beter gezegd het college van burgemeester en wethouders (B&W), treedt in bijna alle gevallen op als het bevoegd gezag. Zij beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning. Ook als er sprake is van aantasting van de omgeving van (voorbeschermd) provinciale monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, als die monumenten door die aantasting worden ontsierd of beschadigd. Hetzelfde geldt voor toezicht en handhaving met betrekking tot provinciale monumenten. De provincie heeft vanwege het inwerkingtreden van de Omgevingswet instructieregels opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022, om gemeenten een vergunningstelsel voor provinciale monumenten in het omgevingsplan te laten opnemen. De opgenomen regels zijn ontleend aan de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving voor Rijksmonumenten, om op deze manier de werkwijze voor Rijks en provinciale monumenten zoveel mogelijk op elkaar te doen lijken. Voor de periode die gemeenten nodig hebben om deze instructieregels uit te voeren, gelden voor alle gemeenten voorbeschermingsregels op grond van een voorbereidingsbesluit, waarbij Hoofdstuk 4 ingaat op de voorbeschermingsregels voor provinciale monumenten.

Instructieregels

In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73).

Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten, respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden.

Zorgplicht provinciaal monument

Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen.

Verboden activiteiten provinciaal monument

Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden.

Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument

Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren die invloed heeft op de monumentale waarden, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen.

Verder bepaalt artikel 5.130, tweede lid onder d van het Bkl dat in een omgevingsplan in ieder geval regels gesteld moeten worden ter bescherming van daarvoor in aanmerking komend cultureel erfgoed, waarbij rekening wordt gehouden met het beginsel dat aantasting van de omgeving van monumenten (die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd) dient te worden voorkomen. Aangezien provinciale monumenten onderdeel zijn van het begrip cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet en worden beschermd in het omgevingsplan conform het bepaalde in paragraaf 6.2.7 van deze verordening geldt artikel 5.130 tweede lid onder d van het Bkl ook voor provinciale monumenten. Dit betekent dat artikel 5.130 Bkl vereist dat in het omgevingsplan rekening wordt gehouden met het voorkomen van aantasting van de omgeving van provinciale monumenten.

Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument

Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt.

Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften

De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument

minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet.

Advisering provinciaal monument

Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies, advies vragen van de monumentencommissie.

Provinciaal beschermde structuur

Binnen een provinciaal beschermde structuur mag een bouwwerk alleen worden gesloopt als de gemeente daarvoor een omgevingsvergunning heeft verleend. Een dergelijke vergunning zal in het algemeen worden geweigerd indien niet aannemelijk is dat op dezelfde plek een vergelijkbaar bouwwerk zal worden gebouwd. Artikel 6.73 bevat eenzelfde bepaling over advisering als Artikel 6.72.

Aanvraagvereisten

Als de gemeente zelf al aanvraagvereisten heeft voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument, zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige toepassing op een aanvraag omgevingsvergunning voor een provinciaal monument. Heeft een gemeente dergelijke aanvraagvereisten niet, dan zijn de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan van toepassing.

Artikel 6.73 Provinciaal beschermde structuur

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 6.72.

T.V

De toelichting op Artikel 6.87 Projectbesluit Provincie komt te luiden:

‘Artikel 6.87 Projectbesluit Provincie

Dit artikel regelt dat de instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten die door Gedeputeerde Staten worden genomen. Het ligt voor de hand dat bij de ingrepen die Gedeputeerde Staten kan realiseren via een projectbesluit dezelfde regels gelden als voor het gemeentelijk omgevingsplan. Er is wettelijk niet voorzien in een ontheffingsmogelijkheid voor Gedeputeerde Staten indien bij een concreet projectbesluit de toepassing van dit artikel tot een conflict leidt. Het is aan de Provincies zelf om een keuze te maken om hiervoor een afwijkingsmogelijkheid op te nemen.

Gemeenten en Waterschappen hebben ook de mogelijkheid om in incidentele gevallen ontheffing van de instructieregels te krijgen. Daarnaast is van belang dat onder het oude recht bij een provinciaal inpassingsplan (de voorloper van het projectbesluit) eveneens de

mogelijkheid bestond om in bijzondere gevallen af te wijken van de instructieregels. Om die reden voorziet het tweede lid in een vergelijkbare mogelijkheid voor het afwijken van de instructieregels bij de vaststelling van een provinciaal projectbesluit.

Om gebruik te kunnen maken van de afwijkingsbevoegdheid dient bij de uitvoering van een projectbesluit sprake te zijn van een onevenredige belemmering door de instructieregels van [Afdeling 6.2](#). In dat geval kunnen die regels buiten toepassing worden gelaten. In het projectbesluit dient gemotiveerd te worden dat sprake is van dringende redenen. Het buiten toepassing laten van de instructieregels mag er niet toe leiden dat strijd ontstaat met internationale verplichtingen of met instructieregels van het Rijk. In verband hiermee is in het derde lid geregeld dat bij een projectbesluit alleen van de instructieregels voor werelderfgoederen (Subparagraaf 6.2.5.3) mag worden afgeweken als het gaat om activiteiten die in overeenstemming zijn met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed en in het projectbesluit rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten als bedoeld in Artikel 6.61. Zie in dit verband ook de toelichting op artikel 6.62 met betrekking tot de mogelijkheid tot ontheffing van deze regels.'

T.W

In de Toelichting op Artikel 12.6 wordt "RES 1.0" gewijzigd in "RES".

ARTIKEL V

Dit besluit treedt op [...] januari 2027 in werking.

Haarlem, XX december 2026
Provinciale Staten van Noord-Holland,

A.T.H. van Dijk, voorzitter

R.J.C. van der Laan, statengriffier

Namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris